

Kuruluşunun 70. yılında

TÜRKİYAT ENSTİTÜSÜ

MUSTAFA ÖZKAN

Cumhuriyet'in kuruluşunun hemen ardından Türk kültür ve medeniyetinin bütün kollarında araştırma ve incelemeler yapacak resmî bir müessesenin eksikliği hissedildi. Bunun üzerine Gazi Mustafa Kemal, devrin hükümetinden Türk dili, Türk edebiyatı, Türk tarihi, Türk sanatı, Türk etnografyası, Türk coğrafyası sahalarında araştırmalar yapıp bunların sonuçlarını Türk ve dünya ilim âlemine duyurmak üzere bir enstitü kurulması çalışmalarına başlanmasını istedi. Bu istek üzerine çalışmalara başlayan hükümet, İstanbul Dârülfünûnu Edebiyat Fakültesi'ne bağlı ve «Türkiyat Enstitüsü» adıyla ilmî bir müessesenin kurulmasına karar verip tâlimatnâmesini hazırlayarak Gazi'nin imzasına sundu. Bu tâlimatnâme aynen şöyledir :

İstanbul Dârülfünûnu Edebiyat Fakültesi'ne mülhak Türkiyat Enstitüsü tâlimatnâmesi.

Madde 1. Türklüğe ait bilumum mârifet şubeleri hakkında tedkikat ve neşriyatta bulunmak ve Türkiye haricindeki müessesât-ı hârice ile tesis-i revâbit ederek beynelmilel bir merkez-i ilmî vazifesini ifa etmek maksadıyla İstanbul Dârülfünûnu Edebiyat Fakültesi'ne mülhak «Türkiyat Enstitüsü» teşkil edilmiştir.

Madde 2. Enstitünün bir müdürü, bir kâtibi ve ihtiyaca göre asistan, muhafız ve hademesi olacaktır.

Madde 3. Enstitünün idaresi salâhiyet-i kâmile ile bir müdüre aittir.

Madde 4. Enstitü müdürü Türkiye'ye ait tedkikat ve neşriyat ile maruf müderrisler meyanında Maarif vekili tarafından intihab ve tasdik-i âliye arz olunur.

Madde 5. Müdür olan bu müderrise bu vazifeden dolayı ayrı bir ücret verilmez. Diğer müstahdemin maaş ve ücretleri, Edebiyat Fakültesi bütçesinden tesviye olunur.

Madde 6. Enstitü tarafından neşredilecek mecmuanın hakk-ı tahriri tamamıyla *Edebiyat Fakültesi Mecmuası* tâlimatnâmesine aittir.

Madde 7. Enstitü tarafından neşredilecek sair âsârın tab'ı ve tahrir ücretleri Vekâlet bütçesinden temin olunur.

Madde 8. İşbu tâlimatnâmenin icrâ-yı ahkâmına Maarif vekili memurdur.

KARARNÂME

(12 Teşrinisânî 1340, nr. 1111)

İstanbul Dârülfünûnu Edebiyat Fakültesi'ne mülhak «Türkiyat Enstitüsü» için Maarif vekil-i celilesince tanzim olunan bâ-lâda muharrer tâlimatnâme hey'et-i vekilenin 12 Teşrinisânî 1340 tarihli içtimamda kabul edilmiştir.

Türkiye Reiscumhuru
Gazi M. Kemal

Başvekil ve Hariciye Vekili İsmet	Müdafaa-i Milliye Vekili Kâzım	
Adliye Vekili Mustafa Necati	Dahiliye Vekili Recep	Maliye Vekili M. Abdülhalik
Maarif Vekili Vasıf	Nâfia Vekili Süleyman Sırrı	Ziraat Vekili Ş. Kaya
Ticaret Vekili Hasan Hüsnü	Sıhhiye ve Muâvenet-i İctimâiyye Vekili Dr. Refik	
Mübâdele ve İmar ve İskân Vekili Recep		

Buna göre, Türkiyat Enstitüsü 12 Kasım 1924 tarih ve 1111 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile İstanbul Üniversitesi'nin Edebiyat Fakültesi'ne bağlı bir enstitü olarak kurulmuş ve müdürlüğüne de Edebiyat Fakültesi müderrislerinden M. Fuat Köprülü getirilmiştir.

Kuruluş tâlimatnâmesinde de kısaca belirtildiği gibi enstitünün amaçlarını şu şekilde sıralamak mümkündür :

- a) Türk dili ve edebiyatının ana kaynaklarını filolojik usullere göre yayımlamak,
- b) Türk dilinin metinlere dayalı gramer ve sözlüğünü yapmak,
- c) Türk halk edebiyatı mahsullerini derlemek,
- ç) Başta dil, edebiyat, tarih olmak üzere Türk kültürünün bütün kollarında araştırmalar yapmak,
- d) Türk kültürü ile ilgili yabancı dillerde yayımlanmış araştırma ve incelemeleri Türkçe'ye çevirmek,
- e) Yurt dışında Türk kültürü ile ilgili olarak yapılmış yayınların bibliyografyasını hazırlamak,
- f) Özel bir Türkoloji kütüphanesi kurarak burada Türk kültürü ile ilgili yayınları toplamak, ayrıca değerli yazmaların mikrofilm ve fotokopilerinden oluşan bir arşiv kurmak,
- g) Enstitüde yapılan araştırmaların sonuçlarını düzenli olarak yayımlamak,
- h) Yurt dışında Türk kültürü çalışmalarını tanıtmak üzere *Türkiyat Mecmuası*'m çıkarmak,
- ı) Yurt içinde ve yurt dışında Türk kültürü alanlarında çalışmalar yapan ilim adamları ve kuruluşlarla iş birliği yaparak kongre ve seminerler düzenlemek.

Enstitü ilk çalışmalarına, İstanbul Üniversitesi merkez binasının girişinde bu gün «Profesörler Evi» diye adlandırılan ve lokanta olarak kullanılan binada başlamış ve 1948 yılına kadar çalışmalarına burada devam etmiştir. 1948 yılında ise I. Mahmud

devri sadrazamlarından Hasan Paşa (1679 - 1748) tarafından yaptırılmış olan Edebiyat Fakültesi'nin yanındaki Hasan Paşa Medresesi'ne taşınmıştır. Ancak bu bina enstitünün önceki yıllarda gösterdiği gelişmeyi daha ileri bir çizgiye ulaştıracak genişlikte değildi. Üstelik bina İslâm Ansiklopedisi Yayın Müdürlüğü ile müşterek kullanılmaktaydı. 40 yılı aşkın bir süre Hasan Paşa Medresesi'nde faaliyet gösteren enstitü, 1989 yılında İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü'nün kendisine tahsis etmiş olduğu Horhor Caddesi'nde bulunan Suphi Paşa Konağı yanındaki beş katlı yeni binasına taşınmış ve halen çalışmalarını burada devam ettirmektedir.

Enstitü kuruluşunun ardından geçen bir iki yıl içerisinde önemli bir faaliyet gösteremedi. Ancak 1926 yılında sağlanan «özel bütçe» imkânlarıyla programlı ve ciddi çalışmalara başlanıp, ilmî bir kadro oluşturulması yoluna gidilerek yayın hayatına geçilebildi. Oluşturulan kadro içinde Ragıp Hulûsi Macarca'dan, Ahmet Caferoğlu, Abdülkadir İnan ve Hasan Ortekin Rusça'dan, Kıvamettin Burslan ve Kilisli Muallim Rifat Arapça'dan tercümelemler yaparak, Türkolojiye ait dünya basınına dikkatle takip ettiler. Böylece Türkler'den bahseden her yayın Türkiyat Enstitüsü'nün arşivine kazandırılmaya çalışıldı.

Türkiyat Enstitüsü'nün en hareketli ve faal dönemi şüphesiz Köprülü zamanı olmuştur. Köprülü ve onun dönemindeki çalışmaları Ahmet Caferoğlu şöyle değerlendirmektedir : «Üstad bu kabil çalışmaların âşığı idi. Kendisi de tahminimin fevkinde çalışkan ve faal idi. İcabında günlerce yazı masasının başından ayrılmaz, ilmî mesaisini tamamlamaya çalışırdı. Zamanında kurmuş olduğu Türkiyat Enstitüsü arı kovanı gibi işlerdi. Sabahın dokuzundan akşama kadar giren çıkan, ilim arayanların sayısı belli değildir. Pazartesileri çeşitli bilginler, Türkoloji sahasına yeni katılmak isteyenler hep üstadın etrafında toplanır, seminerimsi münakaşalara dalarlardı. Yeni yayınlardan bu vesile ile haberdar olurduk» («Hakiki Köprülü», *Türkiyat Mecmuası*, XV (1969), s. 9).

Yapılan bu ilk çalışmalar arasında enstitü bünyesinde özel bir ihtisas kütüphanesinin oluşturulması ve yayın hayatına geçilmiş olması, önemle belirtilmesi gereken faaliyetlerdir.

Kütüphanenin esasını Türk asıllı bir Rus bilgini olup 1922'de ölen Katanov'un özel kitaplığı oluşturmaktadır. Katanov bu kitapları Azerbaycan Türk Cumhuriyeti'nde kurulacak ilimler akademisinin Türkoloji bölümü için bütün hayatı boyunca seçip bir araya getirmiştir. Ölümü üzerine hanımı kitapları satmak istemiş, durumu haber alan zamanın Evkaf Nezareti, 3000 altın ödeyip Türkoloji için son derece önemli olan bu kitapları satın alarak Süleymaniye Kütüphanesi'ne teslim etmiştir. Türkiyat Enstitüsü'nün kurulmasından sonra ise kitaplar buraya devredilmiştir. 3000 ciltlik bu kütüphane, o tarihe kadar yayımlanmış Türkoloji ile ilgili, çoğunluğu Rusça ve çeşitli Batı dillerinde yazılmış nadide kitap ve dergi koleksiyonlarından oluşmaktadır. Enstitü kitaplığı ilk kurulduğu yıllarda 7000 ciltten meydana gelmekteyken, bu sayı gittikçe artmış 1931 yılında 10.000'e çıkmıştır; daha sonra çeşitli satın alma ve bağışlarla da zenginleşmiştir. 1955 yılında Sadettin Arel'in, 1968'de Hamit Ongunsu'nun, 1971'de Halit Ziya Uşaklıgil'in, 1973'te Azerbaycanlı Sultan Beg'in, 1974'te Ahmet Hamdi Tanpınar'm, 1980'de Mehmet Behçet Yazar'm kitaplarının kütüphaneye kazandırılmasıyla enstitü kütüphanesindeki kitap sayısı 50.000'e ulaşmıştır. Ayrıca kütüphanede, 1922 yılından bu yana İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde değişik konularda yaptırılmış 2500 adet doktora, yüksek lisans ve mezuniyet tezi de bulunmaktadır.

Enstitünün neşir faaliyeti arasında *Türkiyat Mecmuası*'nm yayın hayatına başlaması önemli bir yer tutmaktadır. Daha kurulduğu ilk yıllarda neşir çalışmalarına başlayan enstitü, Ağustos 1925'te *Türkiyat Mecmuası*'nm ilk cildini yayımlamıştır. Dergi, yayımlandığı yıldan itibaren ilim âlemine sunduğu değerli yazılarla, bu sahanın ilgililerine yol gösterecek bir kılavuz olmuştur. Türk dili, Türk edebiyatı, Türk tarihi, Türk coğrafyası vb. konularında yerli ve yabancı ilim adamlarının inceleme ve araştırmalarının, kitap tanıtma ve değerlendirme yazılarının, Türkoloji çalışmalarına ait haberlerin yer aldığı mecmuanın ilk sayıları düzenli olarak çıkmakla birlikte, yayın hayatını genellikle düzensiz olarak devam ettirmiştir. Enstitü müdürlerinin yönetiminde yayınını sürdüren mecmua 1995 yılına kadar 20 sayı yayımlanabilmiştir.

Milletlerarası bir üne sahip olan *Türkiyat Mecmuası*'nın yayımlandığı yıllar şöyle sıralanabilir :

I. cilt (Ağustos 1925, İstanbul 1925, müdür : Köprülüzade M. Fuad).

II. cilt (1926, İstanbul 1928, müdür : Köprülüzade M. Fuad).

III. cilt (1926 - 1933, İstanbul 1935, müdür : Köprülüzade M. Fuad).

IV. cilt (1934, İstanbul 1934, müdür : Köprülüzade M. Fuad).

V. cilt (1935, İstanbul 1935, müdür : Köprülüzade M. Fuad).

VI. cilt (1936 - 1939, İstanbul 1939, müdür : Köprülüzade M. Fuad).

VII - VIII. cilt (I. cüz [1940 - 1942], İstanbul 1942; II. cüz (1949), müdür : Reşit Rahmeti Arat).

IX. cilt (1946 - 1951, İstanbul 1951, müdür : Cavid Baysun).

X. cilt (1951 - 1953, İstanbul 1953, müdür : Cavid Baysun).

XI. cilt (1954, İstanbul 1954, müdür : Cavid Baysun).

XII. cilt (1955, İstanbul 1955, müdür : Cavid Baysun).

XIII. cilt (1958, İstanbul 1958, müdür : Cavid Baysun).

XIV. cilt (1964, İstanbul 1965, müdür : Fahir İz).

XV. cilt (1968, İstanbul 1969, müdür : Ahmet Caferoğlu).

XVI. cilt (1971, İstanbul 1971, müdür : Ahmet Caferoğlu).

XVII. cilt (1972, İstanbul 1972, müdür : Ahmet Caferoğlu).

XVIII. cilt (1973 - 1975, İstanbul 1976, müdür : Mehmet Kaplan).

XIX. cilt (1977 - 1979, İstanbul 1980, müdür : Sadettin Buluç).

XX. cilt (1980 - 1995, İstanbul 1996, Müdür : Kemal Eraslan).

Enstitü *Türkiyat Mecmuası*'nın dışında 1927 - 1945 yılları arasında 26 adet kitap ve dergi yayını da gerçekleştirmiştir. Bu yayınlar yıllara göre şunlardır :

1927

1. W. Barthold, *Orta Asya Türk Tarihi Hakkında Dersler*.
2. Azîz b. Esterâbâdi, *Bezm ü Rezm* (nşr. Kilisli Rifat).

1928

3. H. A. Gibbons, *Osmanlı İmparatorluğunun Kuruluşu* (trc. Ragıp Hulûsi).
4. F. V. Hasluck, *Bektaşîlik Tetkikleri* (trc. Ragıp Hulûsi).
5. Kilisli Rifat, *Mâniler*.
6. Köprülüzade M. Fuad, *Millî Edebiyat Cereyanının İlk Mübeşşirleri ve Divan-ı Türkî-i Basit*.
7. *El-Kavâninü'l-külliyeye li-zabtî't-Türkiyye* (nşr. Kilisli Rifat).

1929

8. Köprülüzade M. Fuad, *Erzurumlu Emrah*.
9. Köprülüzade M. Fuad, *Gevherî*.
10. Köprülüzade M. Fuad, *Influence du Chamanisme Turco-Mongol Sur Les Ordres Mystiques Musulmans*.
11. Köprülüzade M. Fuad, *Pir Sultan Abdal*.

1930

12. Ebû Hayyan, *Kitâbü'l-idrâk li-lisâni'l-etrâk* (nşr. Ahmet Caferoğlu).
13. Ahmet Refik, *Anadolu Türk Aşiretleri*.
14. H. A. R. Gibb, *Orta Asya'da Arap Fütuhâtı* (trc. M. Hakkı).
15. Köprülüzade M. Fuad, *Kayıkçı Kul Mustafa ve Genç Osman Hikâyesi*.
16. Köprülüzade M. Fuad, *On Altıncı Asır Sonuna Kadar Türk Saz Şairleri*.
17. Pertev Nailî, *Köroğlu Destanı*.
18. Max Silberschmidt, *Venedik Menbalarına Nazaran Şark Meselesi* (trc. Ahmet Cemal).
19. W. Barthold, *Uluğ Bey ve Zamanı* (trc. Akdes Nimet).

1931

20. Abdülbaki, *Melâmîlik ve Melâmîler*.
 21. Ahmet Refik, *Osmanlı Devrinde Türkiye Madenleri*.
 22. *Türk Hukuk ve İktisat Tarihi Mecmuası*, c. I (müdür : Köprülüzade M. Fuad).

1934

23. Ahmet Caferoğlu, *Uygur Sözlüğü*, I - III.

1935

24. Köprülüzade M. Fuad, *Türk Edebiyatı Ansiklopedisi*, c. I.

1939

25. *Türk Hukuk ve İktisat Tarihi Mecmuası*, c. II.

1945

26. Ömer Lütfi Barkan, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Ziraî Ekonominin Hukukî ve Malî Esasları - Kanunlar*, c. I.

Türkiyat Enstitüsü'nün 1950'den sonraki faaliyetlerinde bir duraklama ve gerileme gözlenmektedir. Bu durum 1970'li yıllara gelinceye kadar devam etmiştir. Ancak 1973 yılında Cumhuriyet'in 50. yılı kutlamaları çerçevesinde gerçekleştirilen I. Milletlerarası Türkoloji Kongresi'yle enstitünün çalışmalarında yeniden bir canlanma başladı. Bu ilk kongreyle her üç yılda bir milletlerarası, 1977'den başlamak üzere her yıl da millî Türkoloji kongrelerinin toplanması kararlaştırıldı. Bu kongreler 1988 yılına kadar aksamadan yapıldı. Bu yıllar arasında 6'sı milletlerarası, 8'i millî olmak üzere toplam 14 kongre tertip edildi. Türkiyat Enstitüsü'nün çalışmaları arasında bir gelenek haline gelen ve Türkiye'yi dünya Türkolojisi'nin merkezi durumuna getiren bu kongrelerin yapıldığı yıllar şöyle sıralanabilir :

I. Milletlerarası Türkoloji Kongresi (15 - 20 Ekim 1973, İstanbul)

II. Milletlerarası Türkoloji Kongresi (4 - 9 Ekim 1976, İstanbul.)

III. Milletlerarası Türkoloji Kongresi (24 - 29 Eylül 1979, İstanbul)

IV. Milletlerarası Türkoloji Kongresi (20 - 25 Eylül 1982, İstanbul)

V. Milletlerarası Türkoloji Kongresi (23 - 28 Eylül 1985, İstanbul)

VI. Milletlerarası Türkoloji Kongresi (19 - 23 Eylül 1988, İstanbul)

I. Millî Türkoloji Kongresi (6 - 9 Şubat 1978, İstanbul)

II. Millî Türkoloji Kongresi (5 - 9 Şubat 1979, İstanbul)

III. Millî Türkoloji Kongresi (6 - 10 Ekim 1980, İstanbul)

IV. Millî Türkoloji Kongresi (19 - 23 Ekim 1981, İstanbul)

V. Millî Türkoloji Kongresi (26 - 30 Eylül 1983, İstanbul)

VI. Millî Türkoloji Kongresi (24 - 29 Eylül 1984, İstanbul)

VII. Millî Türkoloji Kongresi (15 - 21 Eylül 1986, İstanbul)

VIII. Milli Türkoloji Kongresi (14 - 18 Eylül 1987, İstanbul)

Türkiyat Enstitüsü'nde bu güne kadar sırayla şu müdürler görev yapmışlardır :

Prof. Dr. Fuat Köprülü

Prof. Dr. Reşit Rahmeti Arat

Prof. Dr. İsmail Hikmet Ertaylan

Prof. Dr. Cavid Baysun

Prof. Fahir İz

Prof. Dr. Ahmet Caferoğlu

Prof. Dr. Mehmet Kaplan

Prof. Dr. Sadettin Buluç

Prof. Dr. Mehmet Kaplan (2. defa)

Prof. Dr. Ali Alparslan

Prof. Dr. Mertol Tulum

Prof. Dr. Kemal Eraslan

Prof. Dr. Mertol Tulum (2. defa)

Edebiyat Fakültesi'ne bağlı olarak kurulan Türkiyat Enstitüsü'nün, gelişen şartlar karşısında daha ileri bir statüye kavuşturulması için 1963 yılında geniş kapsamlı yeni bir yönetmelik hazırlanmış ve 8 Ağustos 1963 tarih ve 11475 sayılı resmî gazetede yayımlanmıştır.

1981 yılında yürürlüğe giren 2547 sayılı YÖK kanunu, akademik kuruluşlara yeni bir yön verince, fakültelere bağlı pek çok enstitü faaliyetini durdurmak zorunda kaldı. Bu arada Türkiyat Enstitüsü de varlığını korumakla birlikte, bir «Araştırma ve Uygulama Merkezi» haline dönüştürülerek kanunî hüviyeti olmayan bir kuruluş durumuna düştü. Ancak Edebiyat Fakültesi'nin teklifi üzerine, İstanbul Üniversitesi Senatosu, 22 Aralık 1988 tarihli 14. toplantısında «Türkiyat Araştırma ve Uygulama Merkezi»nin, Rektörlüğe bağlı, ilk kurulduğu yıllardaki amaçlara uygun hale getirilmesi ve tüzel kişiliğe sahip bir Türkiyat Enstitüsü'ne dönüştürülmesi konusunda yeni bir karar aldı ve çalışmalara başladı. Ayrıca, son yıllarda Türkiyat alanında yapılan çalışmalara dış ülkelerde büyük önem verilmesi, Japonya'dan Amerika Birleşik Devletleri'ne kadar pek çok ülkede Türkiyat araştırmaları yapan enstitü ve araştırma merkezlerinin bulunması, günümüzde hızla değişen siyasî ve stratejik gelişmelerle Türkiye'nin ve Türkler'in yaşadığı ülkelerin öneminin iyice artmış olması da Türko-loji çalışmalarına olan ilgiyi fazlalaştırdı. Böylece uzun bir geçmiş ve geniş bir coğrafyaya sahip Türk kültürünün, bütün yönleriyle araştırılıp ortaya çıkarılmasının ancak kadrosu, bütçesi ve araştırma imkânları bulunan müstakil bir enstitüyle mümkün olabileceği anlaşıldı. Bütün bu gelişmeler ve ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak, 2547 sayılı kanunda yapılan bazı değişikliklerle 16 Ocak 1991 yılında Rektörlüğe bağlı olarak yeni kurulan enstitüler arasında Türkiyat Enstitüsü de yer aldı ve uygulama merkezi halinden enstitü durumuna getirilerek eski statüsünden farklı yeni bir statüye kavuşturuldu.

Bu gün Enstitü'nün bünyesinde Türk Dili ve Edebiyatı, Türk Tarihi ve Türk Sanatı bilim dallarına bağlı olarak akademik kadroda bir profesör, bir doçent, bir yrd. doçent ve on iki araştırma görevlisi bulunmaktadır. Ayrıca idarî kadroda da bir enstitü sekreteri, bir büro şefi, bir kütüphane memuru, dört büro memuru ve üç hizmetli görev yapmaktadır.

BİBLİYOGRAFYA

- Nejat BİRİNCİ, «Atatürk'ün Emri ile Kurulmuş Bir İlim Yuvası Türkiyat Enstitüsü», *Türk Dili*, sy. 404 (Temmuz 1985), s. 577 - 585.
- Sadettin BULUÇ, «Türkiyat Enstitüsü», *Türk Ansiklopedisi*, c. 32, s. 312.
- Ahmet CAFEROĞLU, «Hakiki Köprülü», *Türkiyat Mecmuası*, XV (1969), s. 1 - 10.
- Muharrem ERGİN, «Türkoloji Bölümü Tez Çalışmaları I», *TDED*, X (1960), s. 133 - 160.
- a. mlf., «Türkoloji Bölümü Tez Çalışmaları II», *TDED*, XI (1961), s. 109 - 128.
- Sevim İLGÜREL, «Türkiyat Enstitüsü», *Türk Kültürü*, sy. 158 (Aralık 1975), s. 103 - 105.
- a. mlf., «Türkiyat Mecmuası Bibliyografyası», *Tarih Enstitüsü Dergisi*, 7 - 8 (1977), s. 233 - 262.
- Orhan KÖPRÜLÜ, «1924'te İlk Milletlerarası Türkoloji Kongresi Teşebbüsü», *Türk Kültürü*, sy. 164 (1976), s. 43 - 50.
- Kâzım YETİŞ, «Türkiyat Enstitüsü Kütüphanesi'ndeki Tezlerin Bibliyografyası I», *TDED*, XXIII (1981), s. 265 - 327.
- a. mlf., «Türkiyat (Araştırmaları) Enstitüsü Kütüphanesi'ndeki Tezlerin Bibliyografyası II», *TDED*, XXVI (1993), s. 317 - 350.